مجله علمی پژوهش درعلوم انسانی ومطالعات اجتماعی، شماره ۱۱ ، بهار ۱۳۹۷جلد۱، ص ۳۱۷-۳۰۸
http://www.jhss.ir

مجله علمی پژوهش در علوم انسانی ومطالعات اجتماعی (سال چهارم)
شماره ۱۱ / بهار ۱۳۹۷ / ص ۳۱۷-۳۰۸

بررسی نگرش معلمان مدارس دولتی وغیر انتفاعی به آموزش مداوم (آموزش ضمن خدمت)

معصومه محمدیان[۱]، سید عماد موسوی [۲]
[۱] کارشناسی ارشد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مازندران
[۲] کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری
نویسنده مسئول:
معصومه محمدیان

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی نگرش معلمان دولتی و غیر انتفاعی نسبت به آموزش مداوم است. این پژوهش از نوع توصیفی بوده و جامعه آماری آن شامل تمامی معلمان مدارس دولتی و غیر انتفاعی ابتدایی شهرستان آمل است. ۸۰ نفر از معلمان دو گروه به عنوان نمونه با روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شده اند که مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده در گردآوری داده ها،پرسشنامه محقق ساخته بوده که روایی آزمون با اعمال نظر متخصصان تأیید شد و پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرانباخ ۸۹/. بدست آمد. و با استفاده از نرم افزار لیزرل و SPSS تحلیل شده اند.یافته ها پژوهش نشان داده است که بین نگرش معلمان مدارس دولتی و غیر انتفاعی ابتدایی نسبت به آموزش مداوم ارتباط معناداری وجود ندارد.و مهمترین اثر متغیر آموزش ضمن خدمت ، بر روی کیفیت بخشی یادگیری دانش آموزان است و با پر بار تر شدن آموزش ضمن خدمت تخصصی، اولین خروجی بارز در بین متغیر های مورد مطالعه بر روی کیفیت بخشی یادگیری دانش آموزان است.

واژگان کلیدی: :" آموزش ضمن خدمت"، "کیفیت بخشی یادگیری دانش آموزان"، "نگرش معلمان"

مقدمه

جهان امروز، جهان تغییر و تحول است. به ندرت روزی بدون نوآوری در جهان اقتصاد، تغییر در تولید یا وضعیت خدمات می گذرد. در چنین شرایطی بیشتر سازمان ها به دنبال راه حلی برای تطبیق با این شرایط هستند. راه حلی که توسط بیشتر صاحب‌نظران عنوان شده ، آموزش و بهسازی منابع انسانی است. از لحاظ علمی نیز فشارهای فرهنگی، اجتماعی ، تکنولوژیک، اقتصادی و سیاسی با هم ترکیب شده اند تا سازمان ها را مجبور کنند به آموزش به طور خاص توجه بیشتری داشته باشند [۳].گام برداشتن جوامع به سوی پیشرفت در آموزش و پرورش ،مستلزم تغییر در بسیاری از موضوعات موجود در آن می باشد.یکی از این موضوعات تغییر در دانش و نگرش معلمان و یا کادر آموزشی است. دیگر معلمان با دانش و شناخت راکد کارایی لازم را در نظام آموزشی ندارند[۱۵]. آموزش مداوم بستری را برای معلمان فراهم میکند تا به تغییرات سریع نظام آموزشی پاسخ مناسب دهند و به مهارتهای حرفه ای خود بیفزایند [۵].ارتقای کیفیت معلم یکی از عناصر کلیدی در بهبود آموزش در تمامی مقاطع است.در مورد بهره وری و تربیت معلم این نکته مورد توجه است که تحصیلات دانشگاهی رسمی قبل از خدمت درست است که در توسعه ی حرفه ای معلم موثر است اما مهمتر از آن آموزش غیر رسمی و بدست آوردن تجربه در محیط کاری است [۲۱].چالشی که انسان امروزی به طور عام و یک معلم به طور خاص با آن روبرو است ، پدیده ای است که از آن تحت عنوان«انفجار اطلاعات» نام برده می شود. که نتیجه آن انباشت بیش از حد دانایی و دانش و پدیده ناهمزمانی است این پدیده حاکی از آن است که سیل اطلاعات، دایم در حال نو شدن است. با گسترش دانش جدید و کهنه شدن آن ایده ها اصلاح می شود، به گونه که حتی با بازآموزی، امکان به روز کردن آن دشوار است[۴].

آموزش ضمن خدمت

آموزش ضمن خدمت تعریف متفاوتی دارد که در زیر به چند مورد از این تعاریف اشاره می شود:

آموزش ضمن خدمت به عنوان یک درمان برای کمبود آموزش اولیه و یا به منظور گسترش دانش و یا بهبود و توسعه مهارتهای حرفه ای معلم صورت می گیرد [۲۲].آموزش ضمن خدمت به منظور ارائه برنامه هایی برای توسعه حرفه ای مهارتهای معلم در بهبود کیفیت تدریس و یادگیری با استفاده از برنامه هایی چون سمینار ،پروژه های علمی و تحقیقاتی ،کنفرانس و... است[۲۳].آموزش ضمن خدمت آموزشی است که به کارمندانی داده می شود که در استخدام سازمان بوده و مشغول انجام وظایف در سازمان می باشند و غرض از این آموزش ازدیاد معلومات تخصصی و صیقل بخشیدن به مهارتهای شغلی کارمندان می باشد[۹].

انواع آموزش ضمن خدمت

آموزش ضمن خدمت را می توان به سه دسته تقسیم کرد:

- برحسب زمان (کوتاه مدت تخصصی،بلند مدت ،آموزشهای ترکیبی)
- برحسب هدف(آموزش توجیهی،باز آموزی،آموزشهای جبرانی،دانش افزایی)
- برحسب ماهیت(آموزش ویژه یا تخصصی،آموزشهای عمومی)

آموزش ضمن خدمت برحسب زمان

الف)آموزش کوتاه مدت تخصصی که مبتنی بر نیازهای اساسی سازمان است.

ب)آموزشهای بلند مدت که منجر به اخذ مدرک تحصیلی بالاتر می شود .مانند برگزاری دوره های کاردانی یا کارشناسی یا کارشناسی ارشد مدیریت .ج)آموزشهای ترکیبی که ترکیبی از آموزشهای تخصصی و بلند مدت است.

آموزش ضمن خدمت برحسب هدف

الف)آموزش توجیهی که برای هماهنگی و آماده سازی کارکنان جدیدالاستخدام برای انطباق با رویه های سازمانی است.

ب)بازآموزی یا آموزشهای مجدد که شامل یادآوری است و تنها تکرار مکررات را در بر نمی گیرد بلکه مشتمل بر یافته های جدید و بررسی مفاهیم جدید است. ج)آموزش جبرانی که درصدد جبران و تکمیل آموزشهای کارکنان سازمان می باشد.

د)دانش افزایی یا آموزشهای ارتقا که شامل ارائه پیشرفتها و اطلاعات علمی جدید به کارکنان است .

آموزش ضمن خدمت برحسب ماهیت

الف)آموزشهای عمومی که برای ایجاد وحدت و بینش و نگرش، طرز تفکر در بین کارکنان سازمان و یا ایجاد و توسعه برخی مهارتهای عمومی به کارکنان ارائه می شود. ب)آموزش ویژه یا تخصصی که آموزشهایی را مورد توجه قرار می دهد که در دوره های آموزشی قبل از خدمت به اندازه کافی مورد توجه قرار نگرفته باشد[۱۰].

جدول (۱): انواع آموزش های ضمن خدمت

آموزش ضمن خدمت برحسب زمان	آموزش کوتاه مدت تخصصی، آموزش بلندمدت، آموزشهای ترکیبی
آموزش ضمن خدمت برحسب هدف	آموزش توجیهی، بازآموزی، آموزشهای جبرانی، دانش افزایی
آموزش ضمن خدمت برحسب ماهیت	آموزش ویژه یا تخصصی، آموزشهای عمومی

آموزش ضمن خدمت اهمیت و ضرورت آن

آموزش نیروی انسانی در سازمانها تاپیش از پیدایش مکتب مدیریت علمی در اواخر رن نوزدهم و اوایل قرن بیستم به صورت منظم و علمی مورد توجه نبود.اهتمام به این مسئله با جهانی شدن آموزش و رشد فزاینده فناوری اطلاعات و ارتباطات و تغییرات سریع دردانش ومهارت شدت بیشتری یافته است. سرمایه های انسانی دراین دوره به عنوان مهمترین عامل توسعه سازمانی شناخته شده و آموزش بهترین ابزار پاسخ به این نیازهاست.این نوع آموزش که ازآن به عنوان آموزش ضمن خدمت یاد می شود ناظر بر کوششی نظام دار است که هدف اصلی آن، هماهنگ کردن علائق و نیازهای آتی افراد با نیاز ها و اهداف سازمان است. تا ازطریق اکتساب مداوم دانش،مهارتها وقوانین و نگرشهای مطلوب بهبود عملکرد افرادرا در محیط کار فراهم نماید[۱].آموزش ضمن خدمت جرئی از نظام آموزش معلمان به حساب می آید که در ادامه آموزشهای قبل از خدمت آنها مطرح می شود و نباید آن را به عنوان دوره ای موسمی قلمداد کرد.آموزش ضمن خدمت معلمان منجر به بهبود دانش ،نگرش و مهارتهای آنها می شود و باعث می شود که آنها بهتر بتوانند توانایی های خود را بشناسند[۱۲].در بهمن ماه سال ۱۳۸۱ در اجرای مصوبه شورای عالی اداری، (موضوع تحقق دولت الکترونیک و نظام آموزش کارکنان دولت، برنامه آموزش فناوری اطلاعات IT) در قالب هفت مهارت: ۱- مفاهیم پایه فناوری اطلاعات ۲- استفاده از کامپیوتر و مدیریت فایل ها ۳-واژه پردازها ۴- صفحه گسترده ۵- بانک های اطلاعاتی ۶- ارائه مطالب ۷- اطلاعات و ارتباطات توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سابق کشور ابلاغ شد که بلافاصله اجرای دوره های آموزش ضمن خدمت مزبور برای کلیه معلمان و کارکنان آغاز گردید. طبق اساسنامه جدید مراکز تربیت معلم که در اسفند ماه سال ۱۳۸۱ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسید ، اجرای آموزشهای بلندمدت و کوتاه مدت ضمن خدمت فرهنگیان از وظایف مراکز تربیت معلم محسوب گردید و از ابتدای سال ۸۲مقرر شد تا علاوه بر دوره‌های بلند مدت، دوره های کوتاه مدت آموزش ضمن خدمت نیز در مراکز تربیت معلم به مرحله اجراگذاشته شود [۲].آموزش و پرورش به دنبال رسیدن به اهداف کلی زیر اقدام به برگزاری دوره های آموزشی ضمن خدمت برای معلمان می نماید:۱.ارتقا و به روز رساندن سطح علمی و مهارتهای معلمان ۲.آشنا نمودن معلمان با روشهای جدید و موثر تدریس که توسط معلمان دیگر در سایر مدارس ابداع شده است. ۳.آشنا نمودن معلمان با روشهای جدید و موثر انتقال مطلب بر اساس اصول و قوائد روانشناختی و تربیتی جدید ۴.انتقال معلومات،یادگیری و مهارتهای کسب شده توسط معلمان به مدارس برای کیفیت بخشی به یادگیری و در نهایت کسب مهارت بهتر و بیشتر دانش آموزان[۷].اورنگی و همکاران در سال ۱۳۹۰ در پژوهشی به بررسی " تاثیر آموزشهای ضمن خدمت برعملکرد حرفه ای معلمان شهرشیراز "پرداخته است. به این نتیجه رسیده است که دوره های آموزش ضمن خدمت روشها و فنون تدریس، مدیریت کلاس و سنجش و اندازه گیری تاثیری بر عملکرد حرفه ای معلمان در تدریس کلاس ، کلاسداری، ارزشیابی کلاسی و وضعیت تحصیلی دانش آموزان ندارد.دانش فرد و علی پور درسال ۱۳۸۹ در پژوهشی به بررسی "تاثیرآموزش ضمن خدمت بر ارتقای مهارتهای تدریس اعضای هیئت علمی (مطالعه موردی: رودهن)"پرداخته است که به این نتایج دست یافته است که بین مهارتهای تدریس (قبل،ضمن و حین تدریس)اعضای هیئت که در کلاسهای آموزش ضمن خدمت شرکت می کنند با افرادی که دراین کلاسها شرکت نمی کنند، تفاوت معناداری وجود دارد و مهارت افراد شرکت کننده درکارگاه های آموزشی در سطح معنا داری تفاوت یافته است.میرزا محمدی و قاضی زاده درسال ۱۳۸۷ در پژوهشی به بررسی "نگرش معلمان در زمینه عوامل موثر بر گرایش آنا به تحصیل در دوره های آموزش ضمن خدمت"پرداخته است که به این نتیجه دست یافته است که به نظر معلمان مولفه های چهارگانه نیاز به پیشرفت، نیاز به دست یانی به مهارت در شغل، عوامل فرهنگی و عوامل اقتصادی به ترتیب بر گرایش های آنان به تحصیل در دوره های آموزش ضمن خدمت موثر است..صادقی درسال ۱۳۸۷ در پژوهشی به بررسی "رویکردی به رشد حرفه ای مداوم معلمان:موردی از کاربرد شیوه مصاحبه کانونی"پرداخته است که به این نتایج گوناگونی در زمینه رشد حرفه ای معلم دست یافته که نتایج مطرح شده مرتبط با آموزش ضمن خدمت است که انگیزه معلمان در گذراندن آموزش ضمن خدمت امری کلیدی و مهم است و معلمان علاقمندند که در برنامه ریزی دوره ها دخالت داشته باشند و به نیاز های آنان توجه شود.کارل درسال ۲۰۰۷ به پژوهشی با عنوان "بهبود مداوم کیفیت دبیران :یکپارچگی بهترین عمل در جهت آموزش و پرورش معلمان"دست زده است که او در مقاله خویش ، زمینه های بهبود مداوم کیفیت آموزش معلمان را در دوره های آموزش ضمن خدمت به ویژه شیوه های نوین و ارزشیابی را پیشنهاد می کند.گاتام درسال ۲۰۰۱ در هند تقیق را در ارتباط با آموزش ضمن خدمت در سطح مدارس شهری و روستایی هند

انجام داده است که به نتایج زیر دست یافته است:آموزش ضمن خدمت با نیاز واقعی معلمان در ارتباط است؛ آموزش ضمن خدمت از نظر ساختاری خشک و انعطاف ناپذیر است، آموزش ضمن خدمت با فرایند تدریس، مدیریت و کاربرد مهارتهای زبانی در کلاس درس ارتباط ندارد. اثین در سال ۲۰۰۱ به گردآوری مجموعه ای از تحیقات مربوط به آموزش ضمن خدمت معلمان در کشور نیوزیلند پرداخته است که همگی بیان کننده تاثیر مثبت این آموزشها به ویژه آموزش ضمن خدمت کوتاه مدت غیر حضوری بر کارایی و کیفیت معلمان بوده است.او در تحقیق خود به این نتیجه رسیده است که می توان با ترتیب دادن دوره آموزش ضمن خدمت ، نگرش کارکنان را به کاربرد روش نوین تدریس تغییر داد.دانکن در سال ۱۹۹۸ در تحقیقات خود درمورد آموزش ضمن خدمت به این نتیجه رسیده است که روره های آموزش ضمن خدمت موجب افزایش مهارت و نگرش حرفه ای معلمان خواهد شد و همچنین باعث بالا رفتن آگاهی معلمان در ایجاد روشهای بهتر و نوین تدریس می گرددو سبب می شود که معلمان وظایف خود را بهتر انجام دهند.

برنامه های مربوط به آموزشهای ضمن معلمان در سایر کشورها

۱.شورای اروپا(کشورهای عضو شورای همکاری فرهنگی اروپا): که با ۴۹ کشور عضو در سال ۲۰۱۰ اقدام به برگزاری برنامه آموزشی موسوم به برنامه پستالوزی کرده است که هدف از اجرای این طرح، برنامه های مربوط به حقوق بشر و آموزش مدنی،گسترش تجربه حرفه ای معلمان ،تبادل اطلاعات و افکار با همکاران، ایجاد شبکه ارتباطات و توسعه ارتباطات با مدارس سایر کشورها [۲۴].

۲.نشست آسیا-اروپا (ASEM) : که در سال ۲۰۱۰ در کنفرانس برگیچ در دانشگاه دویسبورگ اقدام به ارائه طرح آموزش معلمان کرده است که کشورهای عضو شامل ۲۷ کشور اتحادیه اروپا و ۱۶ کشور آسیایی از جمله هند ،چین و ژاپن است که هدف از برگزاری آن توسعه مهارتهای حرفه ای معلمان ،توسعه اخلاق ،مسئولیت و پاسخگویی در امر آموزش است[۱۷].

۳.شبکه معلمان اروپا(سوئد): شبکه معلمان اروپا در سوئد در سال ۲۰۰۹ اقدام به برگزاری طرح آموزش معلمان کرده است که شعار این شبکه ارتباطی کیفیت بالای معلمان برای کیفیت بالای آموزش و پرورش است و هدف آن توسعه حرفه ای مداوم معلمان با توجه به نوآوری های آموزشی ،توسعه مدرسه و بهبود مدرسه با استفاده از تحقیقات آموزشی ،ایجاد محیط های آموزشی قدرتمند در آموزش و پرورش معلم، توجه به فرهنگها و روشهای تدریس و یادگیری نوین .

۴.اسپانیا ،بیلبائو: کشور اسپانیا در شهر بیلبائو در سال ۲۰۰۹ اقدام به برگزاری دوره آموزشی برای آشنایی و افزایش مهارتهای معلمان در خصوص استفاده از تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات(ICT)در کلاسهای درس کرده است.که سامل ۵ سطح می شود:

سطح اول :توجه به زیر ساختهای آموزش ICT ؛ سطح دوم :ارائه آموزش استفاده از منابع کامپیوتری؛ سطح سوم:دیجیتالی کردن کلاسهای درس؛ سطح چهارم :مجازی ساختن کلاس درس ؛ سطح پنجم:مجازی ساختن مرکز یادگیری[۱۸].

در جدول زیر برنامه های مربوط به آموزشهای معلمان درکشورهای بیان شده به طور خلاصه باتوجه به موارد فوق اشاره نموده است.

جدول شماره ۲: برنامه های مربوط به آموزشهای معلمان در کشورهای گوناگون

کشور یا نهاد بین المللی	محدوده تحت پوشش	نام طرح	اهداف	سال
شورای اروپا	۴۹کشور اروپایی	Pestalozzi	برنامه های مربوط به حقوق بشر و آموزش مدنی گسترش تجربه حرفه ای معلمان تبادل اطلاعات و افکار با همکاران ایجاد شبکه ارتباطات و توسعه ارتباطات با مدارس سایر کشورها	۲۰۱۰
نشست آسیا-اروپا (ASEM)	۲۷ کشور اروپایی و ۱۶ کشور آسیایی	-	توسعه مهارتهای حرفه ای معلمان توسعه اخلاق ،مسئولیت و پاسخگویی در امر آموزش	۲۰۱۰
شبکه معلمان اروپا	کشورهای اروپا	-	توسعه حرفه ای مداوم معلمان با توجه به نوآوری های آموزشی توسعه مدرسه و بهبود مدرسه با استفاده از تحقیقات آموزشی ایجاد محیط های آموزشی قدرتمند در آموزش و پرورش معلم توجه به فرهنگها و روشهای تدریس و یادگیری نوین	۲۰۰۹
اسپانیا	کل کشور	آموزش ICT	آشنایی و افزایش مهارتهای معلمان در خصوص استفاده از تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات(ICT)	۲۰۰۹

با توجه به مطالب فوق هدف این پژوهش بررسی نگرش معلمان مدارس دولتی و غیر انتفاعی به آموزش مداوم(آموزش ضمن خدمت)بر حسب ماهیت و با تمرکز بر آموزش تخصصی صورت گرفته است. علت انتخاب دوره تخصصی آموزش ضمن خدمت به عنوان موضوع مورد مطالعه این است که دوره آموزش ضمن خدمت تخصصی حالت اجبار دارد و بیشتر از دوره عمومی جدی گرفته می شود و نظم برقراری کلاسهای آن نیز بیشتر است و طرح سوال در خصوص موضوعی که فراگیرتر از دوره های دیگر است قابلیت اعتماد بیشتری دارد.

به عبارت دیگر فرضیه های پژوهش براساس مطالب بیان شده به شرح زیر است:

۱. آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب ارتقا و به روز رساندن سطح علمی و مهارتهای معلمان می شود.
۲. آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان می شود.
۳. آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب آشنایی با روشهای جدید ابداعی معلمان دیگر در سایر مدارس می‌شود.
۴. آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب کسب مهارتهای جدید توسط معلمان می شود.

روش پژوهش

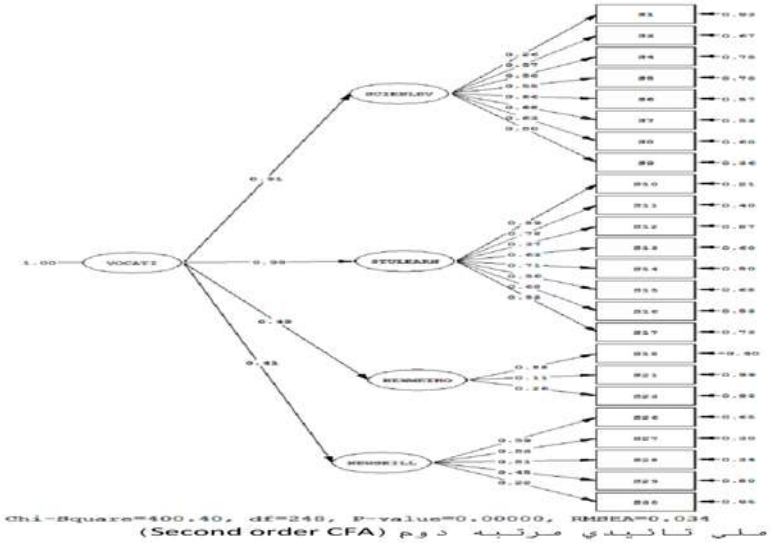
این پژوهش از نوع پژوهش توصیفی بوده و جامعه آماری آن شامل تمامی معلمان مدارس دولتی و غیر انتفاعی شهرستان آمل است که از این بین ۸۰ نفر از معلمان از دو گروه مدارس دولتی و غیر انتفاعی با استفاده از روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند.ابن انتخاب براساس آمار بدست امده از آموزش و پرورش شهرستان آمل بوده زیرا این افراد انتخاب شده به طور منظم در کلاس های برگزار شده توسط اداره اموزش و پرورش حضور داشته اند با اهداف آموزش های ضمن خدمت آشنایی داشته اند ؛بنابرین افراد مناسبی برای پاسخگویی به سوالات این پژوهش بوده اند.ابزار مورد استفاده در گردآوری داده هااین پژوهش پرسشنامه ۳۰ سوالی محقق ساخته بوده که بر مبنای فرضیات تحقیق ساخته شده است و روایی آزمون با اعمال نظر متخصصان تأیید شد و مقدار پایایی ابزار با استفاده از آلفای کرانباخ محاسبه گردیده و مقدار به دست آمده برای آلفا برابر ۰/۸۹بوده است.و داده های حاصله با استفاده از نرم افزار لیزرل و SPSS تحلیل شده اند .که در ادامه به بیان یافته های تحقیق پرداخته می شود.

یافته های تحقیق

همانطور که در مدل(۱)، مشاهده می شود ابعاد مورد مطالعه در مدل اندازه گیری در قالب مدل مفهومی در کنار یکدیگر نشانگر های مربوط به خود را با توجه به ساختار مورد نظر محقق به درستی تائید نموده اند زیرا که مدل حاضر با استفاده از روش تحلیل عاملی تائیدی به درستی اجرا شده است و تداخل قابل توجهی مشاهده نمی شود.لیکن به منظور اصلاح مدل شش نشانگر از فرایند داده پردازی به دلیل بی معنا بودن بار عاملی آنها با سازه خود و یا تداخل سازه ای کنار گذاشته شدند. با توجه به اینکه مقدار ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب برای مدل بعد از حذف نشانگر های کم اهمیت، کمتر از ۰/۰۸ گزارش شده بود، این مدل عاملی مرتبه دوم به عنوان روش مرسوم آزمون فرضیات مدل های چند سطحی مورد استفاده قرار گرفت. نتایج تحلیل عاملی تائیدی نشان داد که نشانگر های انتخابی باقیمانده در مدل جهت اندازه گیری متغیر های پنهان از دقت لازم برخوردار بوده اند. زیرا که برای تمام نشانگر ها مقدار t از حد بحرانی ۱/۹۶ بالاتر محاسبه شده و متغیر های انتخاب شده و باقیمانده از دقت لازم برای اندازه گیری یا آشکار سازی متغیر های پنهان برخوردار بوده است(جدول۴).در این پژوهش برای ارزیابی مدل تحلیل عاملی تاییدی از شاخص های x2، کای اسکویر بر درجه آزادی، میانگین مجذور پس‌ماندها RMR، شاخص برازندگیGFI، شاخص تعدیل برازندگیAGFI، شاخص نرم‌شده برازندگی (NFI)، شاخص نرم‌نشده برازندگی (NNFI)، شاخص برازندگی فزاینده (IFI)، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) و شاخص بسیار مهم ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریبRMSEA استفاده شده است. همچنین مقدار کای اسکویر مدل برابر با ۴۰۰/۴۰ می باشد که با توجه به مقدار درجه آزادی ۲۴۸ مقدار کای اسکویر بر درجه آزادی برابر ۱/۶۱۴ محاسبه شده است که نشان از تناسب مناسب مدل دارد. سایر شاخص های بررسی باقیمانده کوواریانس و واریانس در بافت داده ها که شامل RMR، SRMRو GFI می باشد نشان می دهد که حد مطلوب آنها برای مدل فراهم شده است. در مورد شاخص های بررسی مدل های جایگزین شامل NFI، NNFI، IFI و CFI، نیز نتایج نشان می دهد که مقادیر این شاخص ها برای مدل بالاتر از ۰/۹ محاسبه شده است که مقدار قابل توجهی است. در نهایت شاخص RMSEA نشان می دهد که خطای اندازه گیری در مدل کنترل شده است(جدول۳).

جدول۱-۳- شاخص های برازش مدل تحلیل عاملی مرتبه دوم

شاخص	حد مطلوب	مدل تحقیق
میانگین مجذور پس ماندهاRMR	نزدیک صفر	۰/۱۱
میانگین مجذور پس‌ماندها استاندارد شده SRMR	زیر ۰/۰۸	۰/۰۶۸
شاخص برازندگی GFI	۰/۹	۰/۹۱
شاخص نرم‌شده برازندگی (NFI)	۰/۹	۰/۹۱
شاخص نرم‌نشده برازندگی (NNFI)	۰/۹	۰/۹۲
شاخص برازندگی فزاینده (IFI)	۰/۹	۰/۹۴
شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)	۰/۹	۰/۹۴
ریشه دوم برآورد واریانس خطای تقریب، RMSEA	ز یر ۰/۰۸	۰/۰۳۴

مدل۱: مدل تحلیل عاملی تائیدی مرتبه دوم (Second order CFA)

جدول ۲-۳- نتایج مدل اندازه گیری متغیر های تحقیق(سطح اول)

سازه تحقیق	علامت در مدل	بار عاملی	t	Pc>.6	AVE>.5	p-value
ارتقا و به روز رساندن سطح علمی	S1	۰/۲۶	---	۰/۶۹۲	۰/۵۹۸	۰/۰۱
	S2	حذف	حذف			۰/۰۱
	S3	۰/۵۷	۲/۰۷			۰/۰۱
	S4	۰/۵۰	۲/۰۲			۰/۰۱
	S5	۰/۵۵	۲/۰۵			۰/۰۱
	S6	۰/۶۶	۲/۱۲			۰/۰۱
	S7	۰/۶۸	۲/۱۳			۰/۰۱
	S8	۰/۶۳	۲/۱۱			۰/۰۱
	S9	۰/۸۰	۲/۱۷			۰/۰۱
کیفیت بخشی به یادگیری	S10	۰/۸۹	---	۰/۷۵۸	۰/۶۴۹	۰/۰۱
	S11	۰/۷۸	۸/۶۲			۰/۰۱
	S12	۰/۳۷	۳/۲۸			۰/۰۱
	S13	۰/۶۳	۶/۳۲			۰/۰۱
	S14	۰/۷۱	۷/۴۱			۰/۰۱
	S15	۰/۵۶	۵/۴۲			۰/۰۱
	S16	۰/۶۸	۷/۰۶			۰/۰۱
	S17	۰/۵۲	۴/۹۱			۰/۰۱
آشنایی معلمان با روشهای جدید ابداعی	S18	۰/۸۸	---	۰/۶۵۲	۰/۵۳۷	۰/۰۱
	S19	حذف	حذف			۰/۰۱
	S20	حذف	حذف			۰/۰۱
	S21	۰/۱۱	۱/۹۷			۰/۰۱
	S22	حذف	حذف			۰/۰۱
	S23	۰/۲۶	۲/۰۱			۰/۰۱
	S24	حذف	حذف			۰/۰۱
	S25	حذف	حذف			۰/۰۱
کسب مهارتهای جدید توسط معلمان	S26	۰/۵۹	---	۰/۶۲۷	۰/۵۱۸	۰/۰۱
	S27	۰/۸۳	۴/۹۴			۰/۰۱
	S28	۰/۸۱	۴/۹۳			۰/۰۱
	S29	۰/۴۵	۳/۳۳			۰/۰۱
	S30	۰/۲۲	۱/۹۹			۰/۰۱

مقادیر شاخص های میانگین واریانس استخراج شده(AVE) و پایایی مرکب(Pc) نیز طبق جدول ۴، در حدود مناسبی قرار دارند، لذا در سطح اول روابط بین نشانگر ها و سازه ها به خوبی تبیین شده است. از اینرو تفسیر روابط سطح دوم که بین سازه ها با سازه آموزش ضمن خدمت است، امکان پذیر می باشد. در جدول۵ ضرایب سطح دوم به همراه معنی داری آنها امده است.

جدول۴- رتبه بندی اثر آموزش ضمن خدمت تخصصی(سطح دوم) بر سازه های تحقیق(سطح اول)

رتبه	ابعاد سطح اول	انحراف استاندارد	ضریب عاملی	t-value
۲	ارتقا و به روز رساندن سطح علمی	۰/۴۲	۰/۹۱	۲/۱۵
۱	کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان	۰/۱۱	۰/۹۹	۸/۴۵
۳	آشنایی معلمان با روشهای جدید ابداعی	۰/۰۹	۰/۴۹	۵/۳۰
۴	کسب مهارتهای جدید توسط معلمان	۰/۰۷	۰/۴۱	۵/۱۵

**معنی داری در سطح ۹۹ درصد اطمینان یا یک درصد خطاء(t>۱/۹۶)

بر اساس ضرایب جدول۵ می توان به ازمون فرضیات تحقیق پرداخت. فرضیه اول تحقیق بیان می دارد که آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب ارتقا و به روز رساندن سطح علمی و مهارتهای معلمان می شود. بر اساس مدل اشباع شده مشخص می شود که اثر آموزش ضمن خدمت تخصصی بر ارتقا و به روز رساندن سطح علمی و مهارتهای معلمان، برابر ۰/۹۱ است که مقدار t آن ۲/۱۵ براورد شده است و به دلیل بیشتر بودن t از ۱/۹۶ لذا فرض صفر با ۹۹ درصد اطمینان رد می شود. لذا می توان بیان نمود آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب ارتقا و به روز رساندن سطح علمی و مهارتهای معلمان شده است و با توجه به ضریب تخمین استاندارد، این ضریب رتبه دوم را در بین ضرایب موجود دارد.فرضیه دوم تحقیق بیان می دارد که فرضیه اول تحقیق بیان می دارد که آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان می شود. بر اساس مدل اشباع شده مشخص می شود که اثر آموزش ضمن خدمت تخصصی کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان ، برابر ۰/۹۹ است که مقدار t آن ۸/۴۵ براورد شده است و به دلیل بیشتر بودن t از ۱/۹۶ لذا فرض صفر با ۹۹ درصد اطمینان رد می شود. لذا می توان بیان نمود آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان شده است و با توجه به ضریب تخمین استاندارد، این ضریب رتبه اول را در بین ضرایب موجود دارد. یعنی مهمترین اثر آموزش ضمن خدمت تخصصی بر کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان می باشد.فرضیه سوم تحقیق بیان می دارد که فرضیه اول تحقیق بیان می دارد که آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب آشنایی معلمان با روشهای جدید ابداعی معلمان دیگر در سایر مدارس می شود. بر اساس مدل اشباع شده مشخص می شود که اثر آموزش ضمن خدمت تخصصی بر آشنایی معلمان با روشهای جدید ابداعی معلمان دیگر در سایر مدارس ، برابر ۰/۴۹ است که مقدار t آن ۵/۳۰ براورد شده است و به دلیل بیشتر بودن t از ۱/۹۶ لذا فرض صفر با ۹۹ درصد اطمینان رد می شود. لذا می توان بیان نمود آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب آشنایی معلمان با روشهای جدید ابداعی معلمان دیگر در سایر مدارس شده است و با توجه به ضریب تخمین استاندارد، این ضریب رتبه سوم را در بین ضرایب موجود دارد.فرضیه چهارم تحقیق بیان می دارد که کسب مهارتهای جدید توسط معلمان می شود. بر اساس مدل اشباع شده مشخص می شود که اثر آموزش ضمن خدمت تخصصی بر کسب مهارتهای جدید توسط معلمان ، برابر ۰/۴۱ است که مقدار t آن ۵/۱۵ براورد شده است و به دلیل بیشتر بودن t از ۱/۹۶ دلیل کافی برای رد فرض صفر با ۹۹ درصد اطمینان به دست می اید. لذا می توان بیان نمود آموزش ضمن خدمت تخصصی سبب کسب مهارتهای جدید توسط معلمان شده است و با توجه به ضریب تخمین استاندارد، این ضریب رتبه چهارم را در بین ضرایب موجود دارد. و در مورد تفاوت نگرش بین معلمان مدارس دولتی و غیر انتفاعی با توجه به عدد ۵۵/. نسبت به آموزش مداوم(آموزش ضمن خدمت) ارتباط معناداری وجود ندارد.

نتیجه گیری

مدل های عاملی مرتبه دوم هنگامی مطرح می شوند که عامل های مرتبه اول بوسیله ساختار عاملی مرتبه بالاتر تبیین می شوند. به عبارت دیگر اگر محقق در فرایند اندازه گیری متغیر های مکنون با متغیر های مکنونی مواجه شود که خود توسط متغیر های مکنون دیگری اندازه گیری می شوند در این حالت مدل تحلیل عاملی مرتبه دوم باید جهت اندازه گیری متغیر پنهان اصلی یا مرتبه دوم مورد استفاده قرار گیرد. از اینرو در تحقیق حاضر از این روش جهت داده پردازی استفاده شد. نتایج نشان داد مهمترین اثر متغیر آموزش ضمن خدمت تخصصی، بر روی کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان است. به عبارت دیگر با پر بار تر شدن آموزش ضمن خدمت تخصصی، اولین خروجی بارز در بین متغیر های مورد مطالعه بر روی کیفیت بخشی به یادگیری دانش آموزان می باشد. بنابراین آنچه از اموزش های ضمن خدمت به عنوان برونداد در نمونه مورد مطالعه دیده می شود، افزایش کیفیت یادگیری دانش آموزان است. ارتقا و به روز رساندن سطح علمی دومین متغیر اثر پذیر از آموزش های ضمن خدمت است. به این معنا که دومین برونداد این فرآیند مرتبط با ارتقا و به روز رساندن سطح علمی معلمان است. ضرایب ارتقا و به روز رساندن سطح علمی و کیفیت یادگیری دانش آموزان تقریبا به یکدیگر نزدیک بودند. متغیر های آشنایی معلمان با روشهای جدید ابداعی و کسب مهارتهای جدید توسط معلمان، نیز در رتبه های سوم و چهارم اثر پذیری از آموزش های ضمن خدمت را به خود اختصاص دادند. ضریب عاملی این دو متغیر نیز تقریبا به هم نزدیک بود. بنابراین مشخص می شود دورههای آموزش های ضمن خدمت تخصصی بیشترین اثر را بر کیفیت یادگیری دانش آموزان دارند.

مراجع

[۱] اورنگی، عبدالمجید،قتلتاش، عباس، شهامت، نادر، یوسلیانی،غلامعلی، بررسی تاثیر آموزشهای ضمن خدمت بر عملکرد حرفه ای معلمان شهر شیراز ، فصلنامه رهیافتی نو در مدیریت آموزشی،سال دوم شماره ۵

[۲] اداره کل برنامه ریزی نیروی انسانی استان یزد،(۱۳۸۷).

[۳] باصری ،شکوفه،(۱۳۸۹)آموزش ضمن خدمت کارکنان ، www.tebyan.net

[۴] پورشافعی،هادی(۱۳۸۶)،یادگیری مداوم راهبردی پایدار در آموزش وپرورش ،www.hawzeh.net

[۵] جلالی،رستم ،(۱۳۸۵)عبدالمالکی ،پروانه،کهریزی،مهوش،دیدگاه پرستاران در خصوص آموزش مداوم ، فصلنامه پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

[۶] دانش فرد، کرم، علیپور،کیومرث (۱۳۸۷) ، بررسی تاثیر آموزش ضمن خدمت بر ارتقای مهارتهای تدریس اعضای هیئت علمی (مطالعه موردی: رودهن)، مجله اندیشه های نوین تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی،سال ۴ ، شماره ۱.۲

[۷] سعادتمند ،زهره ،سینایی فرد ایوب،(۱۳۸۸)نیاز سنجی دوره آموزش ضمن خدمت دبیران فارسی از دیدگاه مدیران ،کارشناسان ودبیرا دوره راهنمایی شهرستان ایذه ،فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی ،شماره ۲

[۸] صادقی،ناهید،(۱۳۸۷)رویکردی به رشد حرفه ای مداوم معلمان:موردی از کاربرد شیوه های مصاحبه کانونی،مجله روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه الزهرا،سال۳۸، شماره۲

[۹] فتحی ،کوروش،(۱۳۷۶)آشنایی با آموزش ضمن خدمت کارکنان (مدیریت وبرنامه ریزی آموزش کارکنان)تهران ،انتشارات سمت

[۱۰] فتحی ،کوروش،(۱۳۸۳) برنامه ریزی آموزش ضمن خدمت کارکنان (مدیریت وبرنامه ریزی آموزش کارکنان)تهران ،انتشارات سمت

[۱۱] مرکز آموزش نیروی انسانی ،آمار و فناوری آموزش و پرورش،(۱۳۹۰)

[۱۲] میرزا محمدی ،حسن،قاضی زاده،مصطفی،(۱۳۸۷)بررسی نگرس معلمان در زمینه عوامل موثر بر گرایش آنها در تحصیل در دوره های آموزش ضمن خدمت ،دانشگاه الزهرا،اندیشه های نوین تربیتی،شماره ۲

[13] Aithon.j.e (2001)،in service training for teacher in organizations ,New jersey

[14] Carol p, Demands FD. (2007).Continuous quality improvement: Integration best practice in to teacher education, the journal of educational management , pp:2-4

[15] Daniel ,j , for new teacher, Indiana university of Pennsylvania, 2005, www.rapidintellect.com.۶

[16] Dunkin, m ،(1998), in service education of teacher in teaching encyclopedia of teacher education Michel.

[17] Egetenneyer, Regina,(2010) teachers and trainers adult and lifelong learning,

[18] Eleni .H,(2009) lifelong learning program, Bilbao,

[19] Gautam. V, (2001). Teacher Training: Need for reform and Thinking,Indiana, www.un.org.in,

[20] Harvard, M, definition learning.2009 www.businessdictionary.com

[21] Harris , doglas.N.(2008) Continuing education teacher training, teacher quality, university Florida

[22] Lira, j, marina, service teachers training, Seville university European commission,2009

[23] O'Conner, Eileen, development teacher, 2008, www.ecdrmcondra.ie

[24] Renée , Christopher, attending a workshop (teacher training) 2010www. Education Scotland.gov.uk